

Aan de staatssecretaris van Digitalisering en Koninkrijksrelaties
A.C. van Huffelen
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Per email: postbus.stasbzk@minbzk.nl

Onderwerp
Mensenrechten in het Koninkrijk

Datum
14 maart 2022
Ons kenmerk
2022/0013/JG/PC/RG

Geachte staatssecretaris Van Huffelen,

Vooruitlopend op uw debat van 23 maart aanstaande met de Vaste commissie voor Koninkrijksrelaties, vraag ik uw aandacht voor het volgende. Mensenrechten die staan vermeld in verdragen waarbij het Koninkrijk der Nederlanden partij is gelden voor iedereen in het Koninkrijk. Het College voor de Rechten van de Mens heeft de wettelijke taak voornoemde rechten te beschermen, te belichten en te bevorderen voor de inwoners van Nederland. Dat wil zeggen de rechten van zowel hen die in Europees Nederland als die in Caribisch Nederland woonachtig zijn.

Meer aandacht voor mensenrechten noodzakelijk

Het College heeft met grote belangstelling kennisgenomen van de hoofdlijnenbrief die u op 7 maart jongstleden met het parlement gedeeld heeft.¹ In deze brief beschrijft u onder meer de prioritaire thema's voor Caribisch Nederland en geeft u aan dat Caribisch Nederland een gelijkwaardig(er) deel van Nederland moet zijn. Het valt het College op dat u in de brief mensenrechten benoemt, maar niet expliciet ingaat op zowel het implementatieverschil in Caribisch en Europees Nederland alsmede het verschil in rechtsbescherming dat daarvan het gevolg is.

¹ Kamerstukken II 2021-2022 35 925-IV, nr. 42.

Zo gelden in Caribisch Nederland belangrijke internationale mensenrechtenverdragen (nog) niet en is ook de gelijkebehandelingswetgeving niet van toepassing.

Spoedige implementatie internationale mensenrechtenverdragen in Caribisch Nederland

Het College is verheugd over de brief van de staatssecretaris van VWS van 25 februari jongstleden, waarin hij schrijft over de voortgang en de bekrachtiging van het Verdrag van Istanbul voor Caribisch Nederland in 2025.² Zoals u weet zet het College zich al vele jaren in voor de bevordering en implementatie van mensenrechtenverdragen in Caribisch Nederland. Het College is positief over de stappen die de regering thans op dit punt zet. Tegelijkertijd kijkt het College er naar uit dat de regering een concreet tijdpad uitzet voor de volledige implementatie en uitvoering van andere belangrijke mensenrechtenverdragen zoals het VN-Verdrag Handicap en het Facultatief Protocol bij het Verdrag tegen foltering. De Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV) heeft in 2018 geadviseerd dat er een einde moet worden gemaakt aan het afwijkend regime inzake mensenrechten tussen het Caribische en het Europese deel van Nederland.³ Het College onderschrijft het standpunt van de AIV. Net als de AIV benadrukt het College dat de beperkte bestuurscapaciteit in het Caribisch deel van het Koninkrijk geen reden mag zijn om de implementatie van mensenrechtenverdragen uit te stellen en juist een extra stimulans zou moeten vormen voor de regering om samenwerking en ondersteuning vanuit Europees Nederland op dit punt verder te intensiveren.

De gelijkebehandelingswetgeving

Het College maakt zich al lange tijd hard voor de invoering van de gelijkebehandelingswetgeving in Caribisch Nederland. Op 5 september 2018 kondigde de voormalig minister van BZK een verkenning aan naar de vraag wat er nodig is om die wetgeving (gefaseerd) van toepassing te verklaren voor de Caribische openbare lichamen.⁴ Op 4 februari 2020 gaf de minister aan dat hij ernaar streefde om het resultaat van die verkenning in het najaar van 2020 naar de Tweede Kamer te sturen.⁵ Dit is tot op heden niet gebeurd. De gelijkebehandelingswetgeving vormt een essentieel onderdeel van de mensenrechtenbescherming in Nederland.

² Kamerstukken II 2021-2022 28 345, nr. 256.

³ Adviesraad Internationale Vraagstukken, ‘Advies 107: Fundamentele rechten in het Koninkrijk: eenheid in bescherming – Theorie en praktijk van territoriale beperkingen bij de ratificatie van mensenrechtenverdragen’ (2018).

⁴ Kamerstukken II 2017/2018 34338 nr. 3.

⁵ Kamerstukken II 2019/2020 34338 nr. 4.

Het College dringt er bij de regering dan ook op aan om de verkenning naar de mogelijkheden om de gelijkebehandelingswetgeving van toepassing te laten zijn in Caribisch Nederland op korte termijn af te ronden en naar de Tweede Kamer te sturen. Het College juicht het uitgangspunt toe dat deze wetten in Europees en Caribisch Nederland gelijkkelijk van toepassing zijn, tenzij zwaarwegende redenen van algemeen belang zich hiertegen verzetten.

Ter overweging

Burgers in Nederland hebben recht op gelijke bescherming van mensenrechten. Ongeacht hun woon- of verblijfplaats binnen Nederland. Het is dan ook van groot belang dat de regering het formele en daardoor feitelijke verschil in mensenrechtenbescherming tussen Caribisch Nederland en Europees Nederland terstond opheft.

Het College is van harte bereid onderhavig schrijven nader mondeling toe te lichten. Voor nadere vragen of een toelichting kunt u contact opnemen met mevrouw Phoebe Cox, beleidsadviseur, via p.cox@mensenrechten.nl of tel; 062505508.

Met vriendelijke groet,

drs. Jacobine D.C. Geel
Voorzitter

Cc: de minister van Buitenlandse Zaken, de minister van Binnenlandse Zaken en de staatssecretaris van Volksgezondheid Welzijn en Sport